

אוניברסיטת בן-גוריון בנגב
טוקול מספר 269 מישיבת הסינאט שלא מן המניין
שהתקיימה ביום ד' י"ד באדר א' תשס"ח
20.2.2008 בשעה 9.00

1. דיון בנושא שביתת הסגל הבכיר

*הרקטור אמר ששיבה זו מתקיימת בעקבות בקשת הסינאט לקיים ישיבה שלא מן המניין שתדון בהשלכות/ השפעות השביתה.

גם הנשיאה נאותה להצטרף לישיבה זו.

*פרופ' כרמי אמרה שהבינה שהבעיה לכל אורך הדרך הייתה ביקורת על פעילות ור"ה ועליה כנציגת אב"ג בור"ה.

לאורך כל הדרך, ור"ה היה בתאום עם יו"ר המועצה המתאמת. לתחושתה תמיד היו באותו צד של המתרס למרות שלא תמיד נתפס כך.

מגיעה מהאקדמיה הרפואית, יותר מ-30 שנה. מחוברת לפעילות ולעשייה האקדמית ומכירה את המטריה האקדמית לפני ולפנים. הייתה מעורבת בשביתת הרופאים ב-93.

לגבי דו"ח מלך- הייתה בין המתנגדים לדו"ח שמשמעותו "כיבוש" האוניברסיטה ע"י הציבור, למרות דעתה בסופו של דבר נאלצנו להתפשר ולקבלו.

ור"ה הוא גוף וולונטרי, התאגדות של ראשי האוניברסיטאות שאינה סטטוטורית, במטרה לפעול יחד למען אינטרסים משותפים. גם אם יש שונות בין המוסדות וגם באינטרסים.

אין לור"ה תוקף סטטוטורית ולכן כל ניהול המו"מ עם ועד הסגל האקדמי נעשה ע"י ות"ת מול האוצר. ור"ה, למרות שהם המעסיקים של הסגל, לא יכול לקבוע את שכר הסגל ותנאיו.

בסכסוך יש אנומליה במשמעות שיש מי שדורש ויש מי שמשלם ויש גוף באמצע שהוא אינטרסנט.

אינטרסנט- מכך שמכיר בזכות הסגל האקדמי לשבות עקב השחיקה שנוצרה עם השנים.

תהליך שהיה אמור להיות בין ות"ת לבין האוצר הפך למשולש, עם ור"ה בתווך.

היו מצבים שאלמלא ור"ה לא עמד באמצע, התהליך היה נתקע.

מעורבותה האישית בתחילת התהליך, הייתה מאוד מצומצמת, עקב כך שהייתה יחסית חדשה בתפקיד והכרותה עם הנושא הייתה מינימאלית.

שבוע לפני השביתה הובהר לה ע"י יו"ר המועצה המתאמת, פרופ' הכהן, שאם תהיה שביתה בפועל, הדרשות יעלו.

הלקח שלמדה, שבדיעבד הייתה עושה הכול על מנת שלא תהיה שביתה.

לא האמינה שהשביתה תמשך לאורך זמן. (בעיקר עקב מו"מ מאוד בעייתי מצד האוצר).

הרעיון להוצאת צווים להחזרת הסגל לעבודה באמצעות צווי מניעה הוצעו ע"י האוצר כבר כחודש לאחר השביתה, אך הרעיון נתקל בהתנגדות עזה מצד ור"ה.

כחודשיים לאחר תחילת השביתה הוצע מתווה שלאחר מספר ימים הובהר שאינו ישים. ברגע של מבוי סתום שר האוצר הציע בוררות. הסגל דחה את ההצעה.

ור"ה התכנס למחרת, בהחלטה לפנות לבית משפט לקבלת סעד משפטי. התייעצה עם הרקטור וסוכם שתייצג עמדה של אב"ג שמתנגדת להוצאת צווים לסגל.

בישיבת ור"ה נציגי ור"ה למו"מ אמרו שאין ברירה אחרת. החליטה שעליה לשמוע את הסגל לפני קבלת החלטה.

פגישת הסגל עם ור"ה הייתה קשה והסגל הציג נתוני פתיחה קשוחים לבוררות כך שבור"ה הבינו שהתנאים לא יתקבלו ע"י האוצר. לפיכך, לא הייתה ברירה וכל הנשיאים חתמו על הבקשה לסעד משפטי לבית המשפט.

נוהל מו"מ ע"י נשיא בית הדין הארצי לעבודה. בסוף התהליך יושב הרכב של שבעה חברים (שלושה שופטים וארבעה נציגי ציבור) אשר אמור להחליט האם יש מקום להוציא צווי מניעה.

אם כן- הפונה לבית הדין, צריך להחליט האם הוא משתמש בזכותו להשתמש בצווים.

לדעתה, אלמלא בית הדין לעבודה, הצדדים לא היו יושבים למו"מ. ללא מעורבות בית הדין, התהליך לא היה קורה.

הוצעה הצעה ע"י בית הדין אשר התקבלה ע"י האוצר באופן מלא, אך הסגל לא קיבל את ההצעה באופן מלא. הנשיאים לא רצו לקבל צווים וזאת על מנת שיוכלו לשקם את יחסם עם הסגל.

החלטת בית המשפט הייתה דחיית מתן הצווים בשבוע נוסף. היה צריך להחליט מה עושים בשבוע זה. הייתה תחושה שהגיעו מים עד נפש וששנת הלימודים תלך לאיבוד.

לכן הוחלט שאם לא יתקבל הסכם, האוניברסיטאות תסגורנה את שעריהן. זו הייתה החלטה עניינית וגם טקטית. כיומיים- שלושה לאחר ההחלטה- נחתם הסכם.

היו מספר צמתים קשים בתהליך.

רואה את עצמה כבעלת אחריות לערכים, לסגל ולכלל היבטים האחרים של ניהול האוניברסיטה. לקחים מהתהליך:

1- מו"מ והסכמות לפני השביתה הוא הנושא הקריטי ביותר.

2- יתר שיתוף הסגל בהחלטות.

*פרופ' פרולה פתח ואמר שמבחינתו לא היה מוכן להיות במקום אחר, מאשר האוניברסיטה.

מבחינה פרגמטית- מבקש להציע נוסח להצעת החלטה, בסוף הדיון.
מבחינתו מונע מ- 3 אספקטים:

(1) כבוד- לא חיפש אף פעם

(2) אכפתיות- תמיד היה לו איכפת

(3) פחד- אף פעם לא פחד

אם יש משהו שהנחה את ההנהלה הקודמת לבצע את אשר ביצעו, היה מתוך הידע שלסגל לא איכפת.
חשוב שהמסר שיצא מן הישיבה הזו שלסגל אכפת ואפשר לעשות שינויים.

מאמין שאין אמת אחת ויש לכבד את האמת של האחר. מבקש שאנשים יביעו את דעתם באופן חופשי.
מתוקף תפקידו כדיקן מבקש ליידע שהתקציב השוטף בשש השנים האחרונות קוצץ לחצי.

אנשים פשוט הפסיקו לבקש.

אנו חוקרים ועוסקים ביש מאין ועל כך מגיע כבוד אם לא כסף.

עובדתית, מדינת ישראל מובילה באחוז המשכילים שנמצאים מחוץ למדינה ואנו צריכים לתת תשובות.

כמו תוכנית קמע, יש ליצור תכנית לקליטת מדענים שעובדים בחוץ לארץ.

סגל- מצד אחד יש לפנק את הסגל שמשקיע במחקר יותר מכל סקטור אחר.

Dead Wood – יש להשאירם על מנת ליצור אווירה יוצרת.

הועד המנהל- שהחליטה החלטות בעניין השביתה, לפרוץ לא הזמנו חברי הסגל האקדמי החברים בה.

יש ארגון הדיקנים הארצי, קורא לרמ"חיים להקים ארגון רמ"חיים ארצי.

*פרופ' הכהן סיפר שהשביתה פרצה על רקע חוסר אמון בין המועצה המתאמת ובין ור"ה. בנושא מיסוי קקמ"ב
ובנושא מסקנות ועדת שוחט.

ככל הידוע לו יו"ר ור"ה לא האמין שהשביתה תארך יותר מיומיים- שלושה.

לקראת סוף השביתה, נוהל מו"מ רציני בשיתוף של ור"ה. נקודות המחלוקת העיקריות היו בנושא הבוררות.
לאחר דחיית הבוררות בתנאים שהוצגו ע"י הסגל, נערך דיון בנושא צווי המניעה. רוב ור"ה לא היו מוכנים

לשמוע את חברי הסגל בדיון שנערך בנושא. חלק מהנשיאים משכו את הבקשה לצווי מניעה.

דווקא ההחלטה של ור"ה לגבי ביטול שנת הלימודים, הייתה החלטה חיובית משום שהיא שכנעה את האוצר
לפעול ברצינות.

הועד המנהל- תפקודו היה טעון שיפור, לפחות בישיבה אחת שהיה נוכח בה, יו"ר הועד המנהל ביקש לא
לדון/ לקבל דיווח על נושא השביתה.

*פרופ' בן דור- ביקש להתייחס לדברי פרופ' פרולה שאמר שההנהלה הצליחה לקבל החלטות "בזכות" אי
אכפתיות של חברי הסגל.

עקב דוח מלץ יש סינאט מסורס ומערכת אקדמית שכורעת תחת הנטל.

דו"ח מלץ התקבל ע"י שני אנשים שקשורים לאב"ג: דוד ברודט ופרופ' ברוורמן.

פרופ' כרמי טענה שהיא נגד דוח מלץ.

מה עושה לבטל תהליכים שנעשו ותהליכים שאמורים להיעשות כנגזרת של דו"ח מלץ?

ההסכם שנחתם עם הסגל הוא עד 2010- מה הנשיאה עושה על מנת למנוע את השביתה הבאה?

*פרופ' זרמי אמר שאוניברסיטה אינה בית חרושת. המאבק ביטא אי שביעות רצון וחוסר יכולת של חברי הסגל
להיאבק בנושא ההשכלה הגבוהה בארץ.

*פרופ' פיינטוך ביקש להפריד בין עניין השביתה שהייתה על שכר ותנאים ובין הנושא האקדמי. אנו במצב של
לא מעט שנים שהמושג אונ' מחקר יורד מהפרק. חונך על כך שחוקרים מלמדים.

תפקיד של חברי הסגל הוא לעסוק בהוראה ומחקר. הוראה של חוקר שונה מהוראה של מי שאינו חוקר.

הייתה החלטה של האונ' מחד-להגדיל את מספר הסטודנטים ומאידך להקטין את מספר חברי הסגל.

הדרך לכך היא להעסיק מורים שאינם חוקרים. כיוון זה הורס את היסודות של אוניברסיטת מחקר והוא לא
רואה ניסיון להתמודד עם מצב זה. להפך, האוניברסיטאות נכנעו למהלך זה.

לכל מחלקה יש מועמדים חדשים מצוינים, אך במקום לקלוט אותם, מביאים מורים מן החוץ.

במחלקה שלו (מתמטיקה) יש 28 חברי סגל ויותר מ- 100 מורים מן החוץ.

*פרופ' יפתחאל אמר שיש בעיה מבנית באונ', אך אי אפשר לשבת באופן פאסיבי, אלא לנסות לשנות באופן
אקטיבי. הסתבר שאין מנהיגות לאוניברסיטה. לקח לנשיאה 12 שבועות עד שדיברה עם חברי הסגל. היכן

היה דוד ברודט?

אף אחד לא דיבר עם הסטודנטים

הסינאט צריך להביע התנגדות וגיני חריף לעובדה שור"ה איימה לבטל את הסמסטר. סגירת האונ' היה רעיון
טוב, אך האיום על ביטול הסמסטר אינו מתחום סמכותו של ור"ה, אלא של הסינאט.

דו"ח שוחט- הנשיאים מציגים עצמם במקום הפוך מעמדת חברי הסגל. דו"ח שוחט לא נדון בסינאט, אך ראשי
האונ' הודיעו ששנת הלימודים לא תפתח ללא יישום הדו"ח.

דוד ברודט צריך להגיע לדיון בסינאט בנושא דו"ח שוחט.

*פרופ' ברושטיין גרס ששיתוף מוגבר של חברי הסגל בהגדרת המטרות ובניהול השוטף של האוני' חשוב מאוד. לא היה מצמצם זאת לסינאט בלבד.

מבקש לצור מנגנון ליתר שיתוף של חברי הסגל בניהול האוני' וזאת ללא צורך בשינוי מבני כל שהוא.

*ד"ר מלמד אמר שהשביתה העלתה על השטח סימפטומים של מחלה שההשכלה הגבוהה סובלת ממנה. ההתנהלות של ור"ה בשביתה מעידה על התפיסה הכוחנית שלה. האיום בביטול הסמסטר לדוגמא. גם ההחלטה לאמץ את דו"ח שוחט ללא דיון בסינאט.

כנציג המרצים, רובנו דור שנולד לאחר דו"ח מלץ, חיים עם ירושה כבדה ועתיד קשה. כנציג הציבור שהוא דור העתיד, רואה את ההפסד שיהיה: אין עתיד לסגל הצעיר, אין תקנים. מקווה שהישיבה תתחיל תהליך שמטרתו הבראת המערכת.

ועד מנהל- הרכבו של הוועד המנהל הוא אנשי הציבור שהקשר שלהם לאקדמיה הוא עלבון לאקדמיה. חמישה דיקנים מוזמנים, אך אינם בעלי זכות הצבעה.

בזמן השביתה היה דיון וועד המנהל ששקל לבטל קביעות של חברי הסגל, עקב השביתה. לוועד יש אנומליה והיא, שהוא בוחר את עצמו ואין שום השתתפות של בחירה של הסגל האקדמי. קורא מעומק הלב להתחיל בתהליך של שינוי. יש לבחון את תוצאות הניסוי- גרוסמן- שנכפה עלינו. הירושה של השינויים המבניים חייבת להשתנות.

*פרופ' דוידסון ביקש להגיב כאחד מנציגי הסינאט בועד המנהל. הוא חבר חדש וועד המנהל והרגשתו הייתה שלא רק חלק מהאנשים מנותקים, אף עלה בו הרעיון כי "מהרסיין ומחריבייך ממך יצאו". עלה הרעיון של ביטול השכר לחברי הסגל בזמן השביתה ודוד ברודט לא אמר דבר נגד העניין.

לישיבה שקוימה בנושא השביתה- לא הוזמנו נציגי הסגל האקדמי. עלה הרעיון גם לא לאשר קביעות לחברי סגל. לא מבין כיצד לדיקנים אין זכות הצבעה בועד המנהל.

*פרופ' ס' כהן אמרה שקשה לה לשמוע את הדברים, אך הם נכונים. הנשיאה אמרה בסוף דבריה שהיא צריכה אנשים סביבה להתייעץ. למה ולמי הכוונה?

*פרופ' גנאור אמר יש לדון בדו"ח שוחט בישיבה קרובה.

יש לבקש מהנשיאה שכאשר האוני' מביעה את דעתה בנושא, העמדה הזו משקפת גם את עמדת חברי הסגל. יש בדו"ח נושאים כלכליים, אך גם נושאים אקדמיים.

*פרופ' רייכל שאל היכן כולם היו לפני שלוש שנים כשהציג בפני הסינאט את האיום בעקבות הרפורמות, התבקשו כולם להגיע לאספות- אך אף אחד לא הגיע.

עברו שלוש שנים והשביתה הוכיחה שהמבניים הארגוניים ומבנה השליטה אכן פגעו בנו. מי שמעוניין לשנות יציע מסמך ובו מבנה חדש לאוני' שיגוש לדיון והצבעה בסינאט.

באם יאושר יש להעבירו לסינאטים אחרים, דרך הוועד הבינסינאטי.

*פרופ' לין אמר שראשי האוני' שהם פרופסורים אשר קצת מנותקים ממה שקורה באקדמיה. לגבי הרכב הוועד המנהל- הנשיאה יכולה להמליץ בפני חבר הנאמנים על הרכב הוועד. אין חובה שהיו"ר יהיה מנכ"ל משרד האוצר לשעבר.

*פרופ' מירן אמר שהוא מצפה ממנהיגות של אוני', להזכיר שכשלמדינה לא היה כסף, היא השקיעה באוני' משום שזו תשתית. השביתה היא סימפטום, אך אינה הדבר העיקרי. לעתיד, יש לשדר את הצורך והחשיבות בהשכלה ובמובילות אינטלקטואלית.

*פרופ' כרמי ביקשה להגיב על שנאמר. הנושאים מאוד רציניים, קשים ומורכבים. יש מקום לדיון רחב בהיבטים שהועלו. יש פער עצום בין הרטוריקה לבין המעשה. גם היא הייתה רוצה יו"ר ועד מנהל שיהיה אדם ערכי, שקשור לאקדמיה בכל נימי נפשו. מבקשת להסתייג מהמונח מושב לצים, לא מכבד את המוסד ולא את מי שאמר זאת.

העולם הוא בשטח האפור. יש חובה לשמר את הרוח האקדמית, אך חייבים לראות כיצד משחקים את משחק ההישרדות. הצמיחה והאתגר אדירים.

הדיון בדו"ח שוחט חשוב וכדאי שכולם יקראו הדו"ח משום שחשוב להיחשף לעובדות. לגבי האמירה ששנת הלימודים לא תפתח ללא יושם דו"ח שוחט- מבקשת להדגיש שזו הייתה התבטאות אישית של נשיא אחד.

מבקשת להדגיש, הנשיאים לא יפתחו את שנת הלימודים אם התקציב לא יינתן על פי מתווה שוחט, ללא קשר באם הדו"ח כולו ייושם או לא.

עתידינו תלוי בדו"ח שוחט: אם ייושם יוזרמו סכומים אדירים לאוני' ו- 600 תקנים חדשים. יש רגעי אמת שיש בהם לקבל החלטה ולא כל החלטה יכולה להתקבל ברוב דמוקרטי.

אנחנו, בצדק רב, איבדנו את אמון הציבור. אנחנו אליטה שהציבור לא מעניין אותה ושנוקטת בצעדים אלימים. עם כל הכבוד, הציבור לא חושב עלינו גדולות ונצורות.

לגבי שאלת פרופ' כהן, מחפשת פורום התייעצות, אך לא מטבח. תחשוב על הרעיון.

*ד"ר מלמד ביקש לקבל הצעת החלטה:

בשנים האחרונות עוברת אוניברסיטת בן-גוריון בנגב שינויים מבניים מרחיקי לכת שנעשו ברוח המלצות ועדת מלץ ומסמך גרוסמן, במסגרתם הועברו סמכויות מרכזיות שהיו נחלתם של הקהילה האקדמית לוועד המנהל באופן בו לקהילה אין כמעט יכולת השפעה ואמירה בעניינים מהותיים הקובעים את צביונה של האוניברסיטה. תהליך זה גרם לקונפליקט בין תפיסת הקהילה האקדמית את האוניברסיטה לבין ניסיון הוועד המנהל, בהשראת מדיניות משרד האוצר, להבנות את המוסד כתאגיד כלכלי בו המחקר, הידע, הלמידה והחופש האקדמי נשפטים ונמדדים על פי ערכם הכלכלי.

קונפליקט זה הגיע לשיאו עקב התנהלותה של הנהלת האוניברסיטה בעת שביתת הסגל האקדמי הבכיר השנה, שכללה ניסיון לשבור את השביתה ולסגור את שערי האוניברסיטה. לאור התנהלות זו:

1. הסינאט קורא לנשיאה לחבור למאמץ משותף, שעניינו עיצוב מערכת איזונים ובלמים נכונה יותר באוניברסיטה באופן שידגיש את היעוד האקדמי של האוניברסיטה ואת היכולות והצרכים שלו שמזה שנים אחדות נשלטים באופן בלתי פרופורציוני על-ידי היסוד האדמיניסטרטיבי-ניהולי, וכן את הצורך להגדיל את משקלו בתהליכי קבלת ההחלטות במוסד. על מנת להעצים את שיתוף הפעולה, יתקיימו באופן קבוע מפגשים בין כלל הסגל האקדמי הבכיר לבין הנשיאה ונציגי הנהלה שתכליתם מתן סקירה ויצירת דיאלוג על ענייני האוניברסיטה על פי סדר יום שיקבע במשותף עם הסינאט. נוהל למפגשים אלו ולוחות הזמנים יקבעו על ידי הסינאט והנשיאה ויוצגו לסינאט בישיבת הסינאט הקרובה.

2. הסינאט קורא לבחינה מחדש של השינויים במבנה הניהולי של האוניברסיטה. לשם כך תוקם וועדת סינאט, שהרכבה יקבע בישיבת הסינאט הקרובה, שתבחן את תוצאותיהם של שינויים אלו על המבנה הניהולי של האוניברסיטה ועל תהליך קבלת ההחלטות בה, לרבות יחסי הגומלין בין הגופים המנהלים: הסינאט, הוועד המנהל וחבר הנאמנים, מועדי ותכיפות פגישות הוועד המנהל, הרכבו, הליכי מינוי חברי הוועד המנהל והיו"ר שלו, פומביות הדיונים ופרסום הפרוטוקולים של ישיבותיו. הוועדה תבחן את הדרכים הראויות לשם תיקונו של המצב ותגבש תכנית פעולה לשיתוף כלל חברי הסגל האקדמי בישום מסקנותיה.

3. הסינאט מגנה בכל לשון את התייחסותה של ההנהלה למוסד אקדמי כאילו היה מפעל בבעלותה ואינו מכיר בסמכותה לפגוע במחקר ובקהילה האקדמית הפועלת במסגרת האוניברסיטה, אם ע"י סגירת שעריה, אם ע"י הפסקת תשלום שכר בגין מחקר או בכל דרך אחרת. סגירת האוניברסיטה על ידי הוועד המנהל או כל בעל תפקיד ניהולי אחר מנוגדת בתכלית היסוד למנדט שלו ומשמעותה כהסרת אחריות והתפטרות של אותו בעל תפקיד.

4. הסינאט רואה את התנהלותו של יו"ר הוועד המנהל מר דוד ברודט במהלך השביתה כממיטה קלון על האוניברסיטה וקורא להתפטרותו לאלתר. הסינאט קורא לנשיאה לפעול לשיתוף הקהילה האקדמית בתהליך הבחירה של היו"ר החדש.

5. הסינאט מגנה את קריאתה של ור"ה שלא לפתוח את שנת הלימודים במידה ולא ייושם דו"ח שוחט. הסינאט מכריז כי קביעת עמדה בנושא מהותי מעין זה ללא שיתופה של הקהילה האקדמית, מנוגדת בתכלית לעקרונות אקדמיים וניהוליים וכי הסינאט יפעל נגד כל התניה של פתיחת שנת הלימודים באימוץ כלשהו של מסקנות ועדת שוחט.

*פרופ' ברושטיין הציע שתוקם ועדה מצומצמת בראשות הרקטור שתציע לסינאט הצעות קונקרטיות לגבי הדברים שנאמרו היום.

*הרקטור ביקש לדון בנושא בישיבה הבאה.

מציע לסיים את הישיבה.

*פרופ' גנאור אמר שהוא אישית לא מסוגל להצביע על המסמך. יש לקרוא אותו היטב. יש ישיבה בעוד שבועיים ומציע שהדיון יהיה בסינאט.

*פרופ' אדר הציע לדחות את ההצעה כמו שהיא. יש להפריד בין הטיעונים כלפי ור"ה, לבין הטיעונים כלפי הוועד המנהל.

*פרופ' זרמי אמר שהחלטה צריכה להציע דברים באופן חיובי.

*פרופ' לין ביקש להצביע על הצעה לסדר: לדחות את הדיון וההצבעה לישיבה הבאה.

*פרופ' בן-דור הציע שהצעת החלטה תופץ לקראת הישיבה הבאה ושההצבעה תהייה חשאית. בעד- רוב הנוכחים.

הוחלט: ההצעה תופץ לכל חברי הסינאט. כל חבר סינאט שמעוניין להציע הצעה אחרת, יעבירה עד
6/3/2008. הדיון יתקיים בישיבת הסינאט הבאה וההצבעה תהייה חשאית.